

## عنوان مقاله:

بررسی دانش بومی شناخت و طبقه بندی اجزای محیطی در جهت مدیریت بهینه مراتع (مطالعه موردی: عشایر دیلگان در استان کهگیلویه و بویراحمد)

## محل انتشار:

دوفصلنامه دانش بومی ایران، دوره 4، شماره 7 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 42

## نویسندگان:

محمد رحیم فروزه - دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

غلامعلی حشمتی - دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان/ دانشکده مرتع و آبخیزداری

حسین بارانی - دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی/ دانشکده مرتع و آبخیزداری

## خلاصه مقاله:

بهره برداران مرتع، اعم از جامعه عشایری و روستایی در ایران، از سالیان بسیار دور اندوخته های ارزشمندی در زمینه دانش بومی مدیریت مرتع دارند که پتانسیل های فرهنگی و سرمایه های اجتماعی و فرهنگی این جامعه کهن به شمار می روند. لذا در این تحقیق به بررسی مبانی تقسیم بندی و نامگذاری اجزای محیط در مرتع دیلگان به عنوان عاملی مهم در نظام های طبقه بندی عرصه های مرتعی از منظر دانش بومی پرداخته شد. گرد آوری اطلاعات از طریق مصاحبه در محل زندگی عشایر و مشاهده مشارکتی بر اساس روش پیمایشی صورت پذیرفت. از اطلاعات کسب شده از شیوه های متفاوت مصاحبه، فیش برداری شده و استخراج مفاهیم کلیدی از دانش روایی بومیان صورت گرفت. نتایج این بررسی گویای آن است که عشایر دارای مشاهداتی زیرکانه و دقیق در مورد نظام های طبقه بندی شده اند که کاملاً با شرایط محلی مطابقت دارد. چنانکه ایشان برای هر یک از اجزای طبیعت پیرامون خود طبقه بندی های مجزایی قائل بودند. بر این اساس ایشان عرصه مرتع را بر مبنای شکل ناهمواری، دما، پوشش گیاهی، خاک، منابع آب، کاربری اراضی و راه های دسترسی تقسیم بندی نموده و برای هر یک نام و تعریف مجزایی قائلند. این اجزا به گونه ای نامگذاری و تعریف گردیده است که برای اکثر قریب به اتفاق مردم بومی دارای مفاهیمی کاربردی و شناخته شده است چنانکه هرچند که این مفاهیم به عنوان منابع مکتوب درجایی ثبت نگردیده، لیکن اشتراک های فرهنگ زیست محیطی آنچنان در نامگذاری هر یک از اجزای زیست بوم لحاظ گردیده که برای اکثر مردمان ساکن در عرصه مورد مطالعه ذکر نام های اجزای طبیعت مفاهیمی مشترک را به ذهن متبادر می سازد.

## کلمات کلیدی:

مدیریت مرتع، عشایر، دانش بومی، نظام تقسیم بندی بوم سازگان، فرهنگ زیست محیطی

## لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/871807>

